

AGCON PÄÄSTÖKIKKAILU

Agco Powerin moottoritehdas on kiertänyt pienissä Valtroissa EU:n päästörajoja

EU-määräysten puutteet tekivät mahdolliseksi moottorin päästö-rajoilla kikkailun. Päästövaatimusten kiertäminen koskee muun muassa tuhansia Valtran traktoreita.

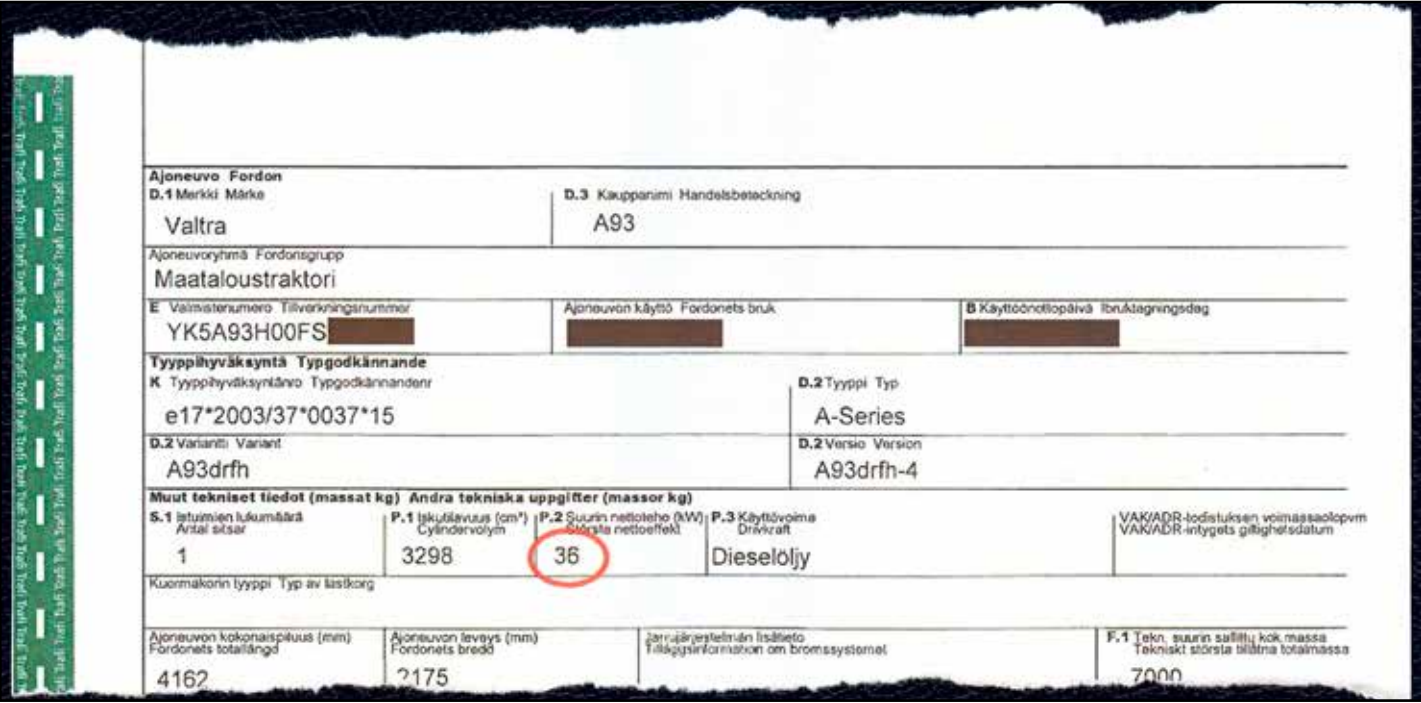
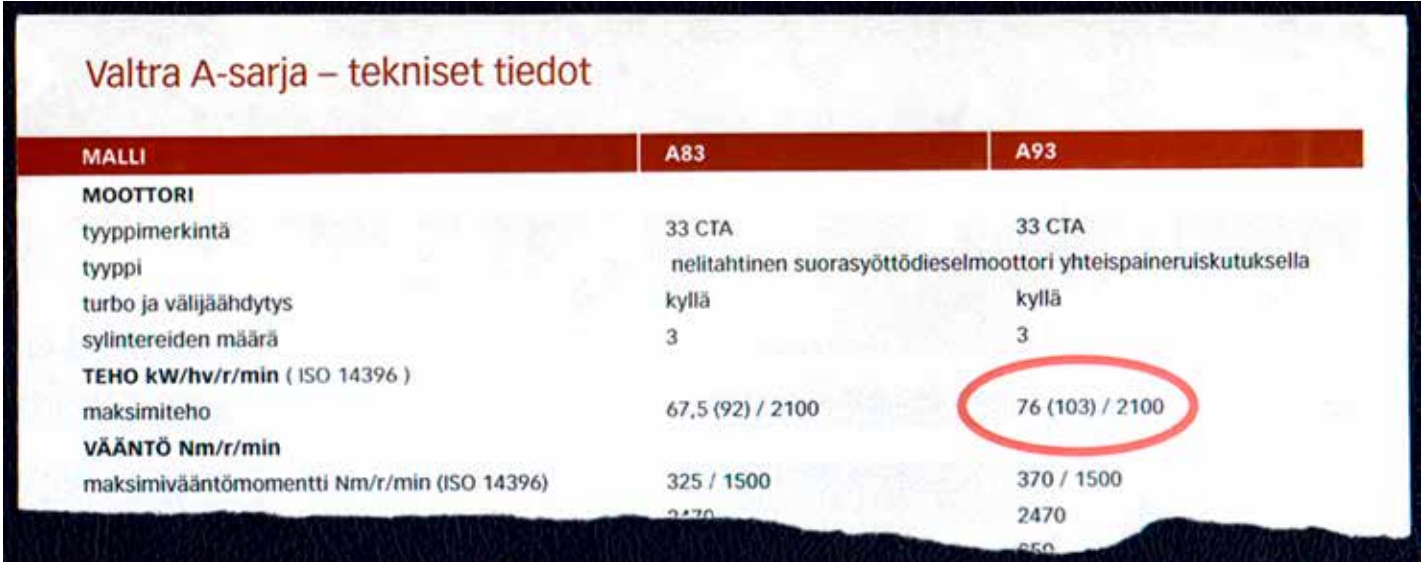
Agco Power kiertää EU:n päästömääräyksiä pienimmässä moottorimallissaan. Moottorile hyväksytty päästörajat ovat korkeampia kuin kilpailijoille sallitut ja hetken päästä yli kymmenkertaiset kilpailijoihin verrattuna. Kyseistä moottoria käytetään muun muassa Valtran pienimmissä malleissa. Linnavuoren moottoritehtaalla oltiin hereillä ja luettiin tarkasti liikkuvien työkoneiden moottoridirektiiviä kuluvan vuosikymmenen alussa. Direktiivin oli jäänyt mahdollisuus, jota moottoritehdas käytti ja käyttää hyödyksi, ilmeisesti ainoana moottoritehtaana maailmassa. Asia huomattiin tänä vuonna myydyn Valtra A93:n rekisteriotteesta, jossa 76-kilowattisena myytävän Valtra A93-tractorin nimellistehoksi kerrotaan 36 kilowattia.

Rekisteröintitilasto paljasti kikkailun
Maaseudun Tulevaisuus kokosi liikenteen turvallisuusvirasto Trafín avoimista ajoneuvojen rekisteröintitiedoista kaikki sillä olevat traktorit. Lista ulottuu 1990-luvun puolelle ja sisältää yli 90 000 traktorin rekisteröintitiedot. Valtrojen ohella päästömääräksi kiertäviä moottoreita havaittiin Massey-Fergusonin pienimmistä traktorimalleista ja myös parista Fendtistä. Kaikissa on Agco Powerin Linnavuoren moottoritehtaan kolmisylinterinen moottori. Nelisylinterisissäkin moottoreissa menettelyä käytettiin vuosikymmenen alussa, mutta ei enää. Myös New Hollandilta huo-

mattiin samansuuntaista yrittystä. **Porsaanreikä tukittiin, Agco hyötyi**
Kaiken kukkuraksi moottoripaja sai vielä lisähyötyä, kun moottoridirektiiviä uudistettiin kolme vuotta sitten. Moottoreiden tehoilla kikkailulle pantiin stoppi ja päästöluokka määräytyy maksimitohon mukaan. Kilpailijat eivät pysty enää käyttämään samaa porsaanreikää, mutta Linnavuoren moottoritehdas pystyy halutessaan aina vuoteen 2019, jolloin päästörajat näillä näkymin seuraavan kerran kiristytvä. Moottoreiden päästömääräyksiä kiristettiin vuosi sitten, mutta se ei koskenut alle 56 kilowatin tehoisia moottoreita. Agcon moottoritehdas onnistui saamaan kolmisylinteriset moottorit tehorajan alle, jolloin uusimmat päästönormien kiristykset eivät koske niitä. Tällä hetkellä ero kilpailijoiden moottoreihin on vielä pieni, mutta ero repeää viimeistään ensi syksynä, kun edellisen päästönormin, Stage 3B:n, siirtymäaika loppuu ja siirrytään Stage 4:n mukaisiin koneisiin. Valtra voi käyttää Agcon Stage 3A -moottoreita, kunnes seuraava päästönormi tulee, ehkä vuonna 2019.

Kelpasi saksalaisille
Trafín tyypiphyväksyntäyksikön päällikkö **Marko Sinerkivi** toteaa, että asia oli esillä ja keskustelussa muutama vuosi sitten. Asia pengottiin perin juurin läpi. Lopputulema oli, että moottoritehdas toimi säästösten mukaan, vaikkakaan ei ehkä säästösten laatijan tarkoittamalla tavalla. Sinerkivi korostaa, että tässä on kyse aivan muusta kuin Volkswagenissa, joka huijasi viranomaisia. Linnavuoren moottori on päästödirektiivin mukainen. Myös saksalaiset tyypiphyväksyntäviranomaiset kiinnosivat Agco Powerin kolmisylinterisistä moottoreista ja kävivät Suomessa muutama vuosi sitten. ”Saksalaiset katsoivat paperit läpi ja päätyivät samaan lopputulokseen kuin me”, Sinerkivi sanoo. Moottorit kelpasivat saksalaisille.

VEIKKO NIITYMÄÄ

KOMMENTTI Miljoonien eurojen säästö

Valtra on säästänyt miljoonia euroja sen takia, ettei pienissä Valtroissa ole tarvittu pakokaasujen jälkikäsittelylaitteita. Kyse on enintään suuntaa antavasta arviosta. Tarkkaa tietoa jälkikäsittelylaitteista on mahdoton saada, sillä ne ovat visusti varjelutuja liikesalaisuuksia. MT:n haastattelun asian-tuntijain mukaan lisähinta lienee 3 000–7 000 euroa traktorilla kohti riippuen siitä, minkälaisia jälkikäsittelylaitteita käytetään.

Esimerkiksi pakokaasujen kierrätyslaitteiston hinta lienee 2 000–3 000 euroa ja ureajärjestelmissä puhutaan yli 5 000 euron lisähinnasta verrattuna siihen, ettei niitä tarvita. Laitteet sinällään eivät ole välttämättä niin kalliita, mutta tuotekehitykseen ja hyväksyntöihin liittyvät kulut pitää laskea myös mukaan. Valtra on myynyt Suomeen Trafín mukaan viime vuosien aikana karkeasti tuhat A-sarjan

traktoria, joissa ei ole ollut pakokaasujen käsittelyä, jolloin kilpailijoilla sellainen on ollut. Hyöty on tuskin jäänyt kaunistamaan Valtran tulosta kovin merkittävästi, vaan etu on valunut eteenpäin ostajille. Traktoriokaupassa kilpailu on kovaa, etenkin pienimmissä traktoreissa, jolloin kaikki keinot hintojen kurissa pitämiseksi ovat tärkeitä. Pakokaasujen jälkikäsittelylaitteistot ovat kalliita

ja maksavat saman isossa ja pienessä koneessa, jolloin suhteellinen hintaero on suurin pienissä traktoreissa. Jokainen valmistaja tekee kaikkensa sen eteen, että traktori on hinnaltaan kilpailukykyinen. ”Teemme kaiken, mitä lainsäätäjä vaatii, mutta vain sen ja vasta silloin, kun on pakko”, linjasi ison työkonemoottoreita valmistavan tehtaan johtaja MT:lle muutama vuosi sitten.

VEIKKO NIITYMÄÄ

Näin Nokian tehdas teki päästötempun

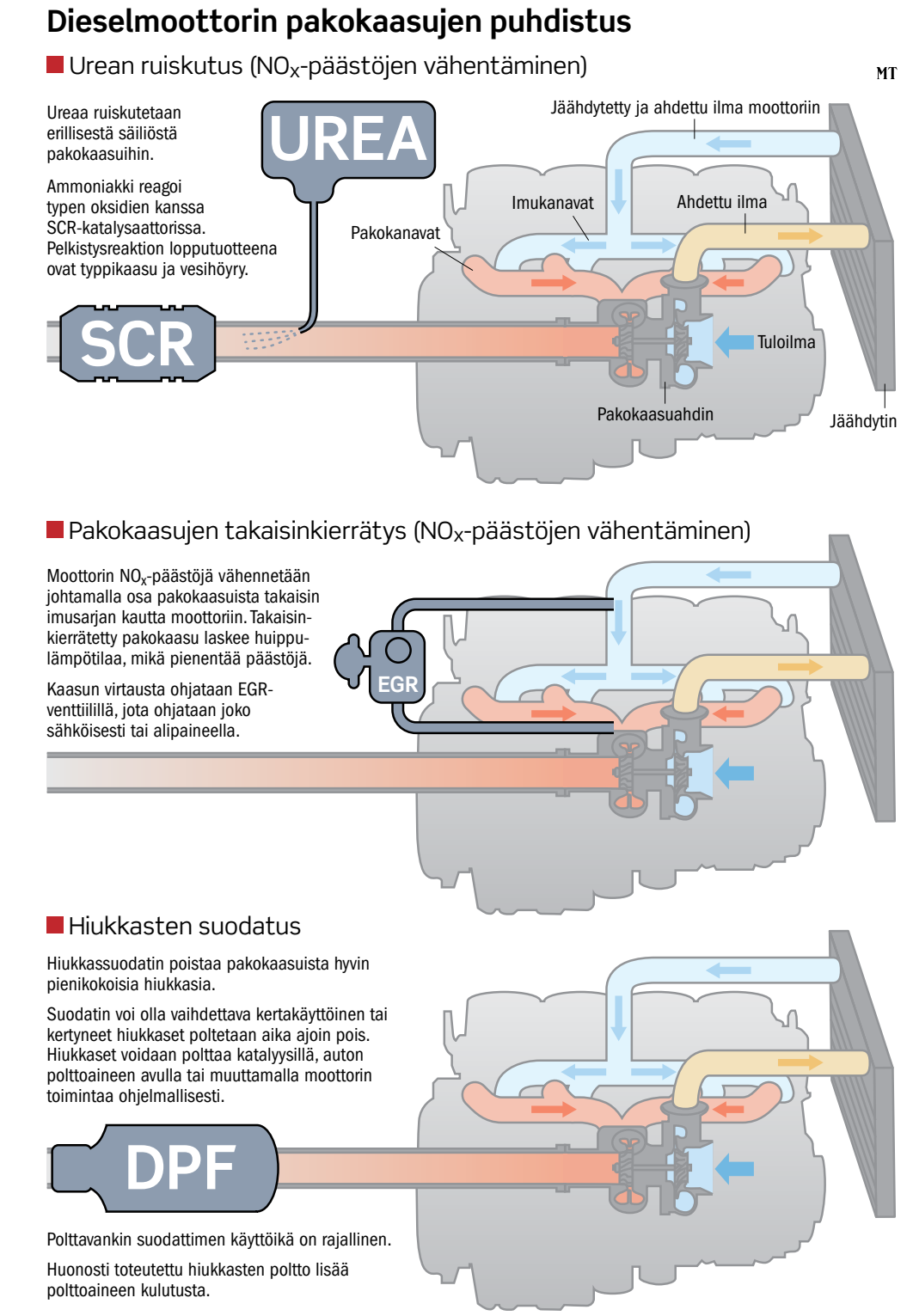
Nokian moottoritehtaan päästöjen kiertäminen liittyy vuosituhatvuoden vaihteen jälkeen voimaan tullesseen liikkuvien työkonoiden moottorien tyypiphyväksyntään. Linnavuoressa huomattiin, että moottoreiden päästömittaus on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa määritellään nimellisteho ja sen perusteella katsotaan, minkälaiset päästörajat moottorin pitää täyttää. Yleensä ajatellaan, että nimellisteho on sama kuin moottorin maksimiteho. Moottoridirektiivi oli tässä kohdin epätarkka ja jätti moottorin kierrosluvun valmistajan päätettäväksi. Valmistaja antoi mitata moottorin nimellistehon hieman aiempaa suuremmalla kierrosluvulla, jolloin moottorin tehossa päästiin alemmas. Päästöjä suitsitetaan moottorin tehon mukaan portaittain. Alle 37 kilowatin moottoreille on lievimmät päästörajat ja ehdot tiukentuneet, kun nimellisteho nousee. Seuraava raja on 56 kilowatin ja sitä seuraava 75 kilowatin kohdalla.

Moottoridirektiivi oli tässä kohdin epätarkka ja jätti moottorin kierrosluvun valmistajan päätettäväksi.

odotetaan tulevan voimaan neljän vuoden päästä. Myös New Hollandilla näyttää olleen pyrkimystä samansuuntaiseen toimintaan. **Kymmenkertaiset päästöt**
Valtran moottoreiden päästöt voivat kikkailun ansiosta olla suuremmat kuin samantehoisia traktoreita valmistavilla kilpailijoilla.

Käytetään esimerkkinä Valtran A93-mallia, joka on suosituin kolmisylinterinen Valtra. Sen virallinen nimellisteho on 36 kilowattia, kun Valtra markkinoi traktoria 76-kilowattisena. Valtran Stage 3A-moottori voi tupruttaa ilmaan yhteensä 7,5 grammaa hiilivetyä ja typen oksideita sekä 0,6 grammaa hiukaspäästöjä kilowattituntia kohti. Todellisuudessa moottori on tätä puhtaampi, muttei yllä 3B-normiin. Kilpailijat voivat käyttää 75-kilowatin traktoreissa vielä vuoden Stage 3B:n mukaisia moottoreita, jossa rajat ovat 3,49 grammaa hiilivetyä ja typenoksideja sekä 0,025 grammaa hiukasta. Stage 4 tuli voimaan vuosi sitten, mutta sitä pehmennettiin kahden vuoden siirtymäajalla, jolloin on lupa käyttää vanhan normin mukaisia moottoreita, jos ne on tehty ennen lokakuuta 2014. Viimeiset asennetaan vuoden päästä.

Sen jälkeen mennään Stage 4:n mukaan, jolloin hiilivetyjen ja typen oksidien katto on 0,59 grammaa kilowattituntia kohti. **VEIKKO NIITYMÄÄ**
Juttua varten on haastateltu Trafín ja VTT Oyn edustajia.

Valtra A93:n teho					
2010	2011	2012	2013	2014	2015
Myyntiesitteessä 76 kW					
Rekisteröinti- todistuksessa 55,5 kW 27.1. 2013 saakka 36 kW 28.1. 2013 alkaen					
Lähteet: Trafí ja Valtra					

Päästörajat eri tehoisille koneille					
Hiukkaset (PM)					
36 kW	0,6 g/kWh				Lähde: EU
55,5 kW	0,4 g/kWh vuoden 2012 loppuun saakka				
76 kW	0,4 g/kWh vuoden 2011 loppuun saakka	0,4 g/kWh vuoden 2011 loppuun saakka			
MT	0,025 g/kWh vuoden 2012 alusta alkaen		0,025 g/kWh vuoden 2013 alusta alkaen		

Typen oksidit ja hiilivedyt (NO _x + HC)					
36 kW	7,5 g/kWh				
55,5 kW	4,7 g/kWh				
76 kW	4,0 g/kWh v. 2011 loppuun saakka		3,49 g/kWh lokakuun 2014 loppuun saakka	0,59 g/kWh marraskuun 2014 alusta alkaen*	
Lähde: EU					

* kahden vuoden siirtymäaika ennen marraskuuta 2014 tehdyille moottoreilla

Valtran A-sarjassa ei ole pakokaasujen jälkikäsittelylaitteita.

Agco Power ei näe asiassa ongelmaa

Valtran käyttämä moottori täyttää lainsäätäjän vaatimukset eikä asiassa pitäisi olla ongelmia, totea toimitusjohtaja **Eero Tomi** Agco Powerilta. Tomin mukaan yhtiö tekee moottoreita kolmelle erilaiselle päästövaatimuksille. Tiukimpia ollaan Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Toisessa ääripäässä on Afrikka. Venäjä ja Kiina tulevat siinä välissä. Moottoreiden vaatimuksia on kiristetty hengästyttävää tahtia, mikä on asettanut valmistajat lujille. Eivätkä lähivuodet ole sen helpompia. ”Työkonemoottoreiden seuraava normi tulee ilmeisesti 2019, eikä yksityiskohtia vielä edes tiedetä. Aikataulu on äärimmäisen tiukka”, Tomi sanoo. **VEIKKO NIITYMÄÄ**

Valtra: Moottori on vaatimusten mukainen

Valtran toimitusjohtaja **Jari Rautjärvi** muistuttaa, että yhtiön pienimmässä traktorisarjassa käyttämä moottori on vaatimusten mukainen. ”Jos katsoo kokonaisuutta, Valtran moottorit eivät ole muita epäpuhtampia.” Rautjärven mukaan Valtra ei ole peitellyt A-sarjan moottorin päästöjä. Asiakkaat tietävät asian ja se näkyy rekisteriotteessa ja moottorin tyyppikilvessä, hän sanoo. Valtran A-sarjan traktoria myydään käytännössä vain Pohjoismaissa, missä traktoria käytetään metsätoissa ja urakoinnissa. Muulle sitä toimitetaan vähän. Moottorin päästömääräysten soveltaminen on vaikuttanut sen verran, että muutamat EU-maat eivät ole päästäneet pientä Valtraa markkinoille vetoamalla kansallisiin määräyksiin, vaikka moottori täyttää EU-vaatimukset. Rautjärven mukaan päästömääräysten kiristymisestä on tulossa riesa A-sarjaa isommissa traktorimalleissa. Päästöt kiristyivät viime vuoden lokakuussa, mutta siihen annettiin kahden vuoden siirtymäaika, jolloin on lupa käyttää vanhojen määräysten mukaisia moottoreita, jos ne on tehty ennen säästösten kiristymistä. Valtralta alkavat vanhat moottorit loppua, mutta ainakin osalla kilpailijoista niitä näyttää riittävän ehkä aina ensi lokakuulle. **VEIKKO NIITYMÄÄ**